

Ang Aklat ni Daniel - Bilang Isandaan at Limampu

Pagpapakahulugan sa Ezekiel 37 at ang kaugnayan nito sa mga huling araw

Jeff Pippenger

2024-03-21

Pagkaraang ilarawan ni Ezekiel ang proseso ng pag-iisa ng dalawang bansa, ipinahayag niya na ang bansa ay pamumunuan ni Haring David, at na Siya ay papasok sa isang tipan kasama nila, at na ang Kanyang Tabernakulo ay sasakanila.

Hindi na nila madudungisan ang kanilang sarili sa kanilang mga diyos-diyosan, ni sa kanilang mga kasuklam-suklam na bagay, ni sa alinman sa kanilang mga pagsalangsang; kundi ililigtas ko sila mula sa lahat ng kanilang mga tahanang dako na doon sila nagkasala, at lilinisin ko sila; kaya't sila'y magiging aking bayan, at ako'y magiging kanilang Diyos. At si David na aking lingkod ay magiging hari sa kanila; at silang lahat ay magkakaroon ng isang pastol; magsisilakad din sila sa aking mga kahatulan, at iingatan ang aking mga palatuntunan, at isasagawa ang mga ito. At sila'y tatahan sa lupain na ibinigay ko kay Jacob na aking lingkod, na tinahanan ng inyong mga magulang; at doon sila tatahan, sila, at ang kanilang mga anak, at ang mga anak ng kanilang mga anak, magpakailanman; at si David na aking lingkod ay magiging kanilang prinsipal magpakailanman. Bukod dito, makikipagtipan ako sa kanila ng kapayapaan; magiging tipang walang hanggan ito sa kanila; at itatatag ko sila, at pararamihin ko sila, at ilalagay ko ang aking santuwaryo sa gitna nila magpakailanman. At ang aking tabernakulo ay sasa kanila rin: oo, ako'y magiging kanilang Diyos, at sila'y magiging aking bayan. At malalaman ng mga bansa na ako, ang Panginoon, ang nagpapabanal sa Israel, pagka ang aking santuwaryo ay nasa gitna nila magpakailanman. Ezekiel 37:23-28.

Ang ikatatlumpu't pitong kabanata ng Ezekiel ay nagbibigay ng isang napakadetalyadong paglalahad tungkol sa paglalagay ng tatak sa sandaang apatnapu't apat na libo. Ang dalawang patpat ay magiging isang bansa kapag ang pagka-Diyos ay pinag-isa sa pagkatao, at magkakaroon sila ng isang hari na mamamahala sa kanila. Ang iisang bansa ay ang iglesia ng Diyos sa mga huling araw, na sila ang sandaang apatnapu't apat na libo. Ang dalawang patpat ay ang dalawang yugto ng pangangalat ng mga kahariang hilaga at timog ng Israel. Ang dalawang patpat na iyon ang tinutukoy ni Pablo bilang "katawan," habang kinikilala rin niya si Cristo bilang "ulo" ng katawang iyon. Itinutukoy ni Ezekiel ang "ulo" ni Pablo bilang "Haring David," at ang "katawan" bilang "isang bansa."

Sa mensaheng ibinigay sa Adbentismo noong 1856, na kinakatawan ng hindi natapos na serye ni Hiram Edson noong 1856 tungkol sa "seven times," tumutukoy si Edson sa hula sa Isaias, kabanata pito, hinggil sa animnapu't limang taon bilang biblikal na punto ng sanggunian para sa mga pasimula ng kapwa mga panahon ng "seven times." Ang propesiya hinggil sa animnapu't limang taon ay inilagay sa isang mahiwagang konteksto, na tulad ng mga talata sa aklat ng Apocalipsis na nagsasabi, "Ang may pandinig, makinig." Kung ikaw ay may mga matang nakakakita, at mga

taingang nakauunawa, may isang lubhang kamangha-manghang bagay sa bahaging iyon.

Sapagkat ang kabisera ng Siria ay ang Damasco, at ang pinuno ng Damasco ay si Rezin; at sa loob ng animnapu't limang taon ay mabubuwag ang Efraim, anupa't hindi na ito magiging isang bayan. At ang kabisera ng Efraim ay ang Samaria, at ang pinuno ng Samaria ay ang anak ni Remaliah. Kung hindi kayo sasampalataya, tiyak na hindi kayo matatatag. Isaias 7:8, 9.

Ang propesiya hinggil sa animnapu't limang taon ay nagsimula noong 742 BK, at sa loob ng mga animnapu't limang taon na iyon, pagkalipas ng labing-siyam na taon noong 723 BK, ang hilagang kaharian ng Israel ay dinala sa pagkaalipin ng Asiria, at nang natapos ang mga taong iyon noong 677 BK, si Manases ay dinalang-bihag ng Babilonia. Ang mga animnapu't limang taong iyon ay kinakatawan din sa mga katuparan ng wakas ng mga pagpapangalat sa dalawang bansa, na nakatakdang maging isang patpat sa salaysay ni Ezekiel. Ang mga katuparang iyon ay nagtakda sa 1798, 1844, at 1863, ayon sa pagkakasunod-sunod. Sa mga talatang tumutukoy sa mensaheng tinanggihan noong 1863 ay may isang natatanging kapahayagang propetiko kung saan nakapaloob ang naturang propesiya.

Ito ang pahayag na ang "ulo" ng isang bansa ay ang kabisera nito, at na ang "ulo" ng kabisera ay ang hari. Nagbibigay ito ng dalawang saksi sa pahayag na ito, at pagkatapos ay dinadala ang buong propesiya at pahayag sa isang katapusan sa pamamagitan ng hiwaga na, "Kung hindi kayo sasampalataya, tiyak na hindi kayo matatatag." Kung hindi ninyo pinaniniwalaan na ang hari ang ulo, at na ang ulo ay ang kabisera, kung magkagayo'y hindi kayo matatatag.

Ang bansa ni Ezekiel na nalilikha sa pagdurugtong sa dalawang patpat ng mga kahariang hilaga at timog ay nakatakdang magkaroon ng isang hari, na siyang ulo, na siyang kabiserang lungsod ng bansa. Ang buong sipi ni Ezekiel ay nagsasalita hinggil sa mga katangiang propetiko ng paglalagay ng tatak sa isandaan at apatnapu't apat na libo, na kumakatawan sa pagkakasanib ng Dibinidad at ng sangkatauhan sa panahon ng pagtunog ng ikapitong trumpeta ng Islam, ng ikatlong sa aba.

Ang mga araw ng pag-ihip ng ika-pitong pakakak, sa Pahayag kabanata 10, ay nagsimula nang ipahayag na "wala nang panahon," na siyang Oktubre 22, 1844, nang dumating ang ikatlong anghel. Sa puntong iyon naranasan ni Juan ang kapaitan ng petsang iyon, at doon at noo'y inatasan siyang sukatin ang templo, ngunit isantabi ang kasaysayan ng isang libo dalawang daan at animnapung taon ng pagyurak sa santuwaryo at sa hukbo, sapagkat ang panahong iyon ay ibinigay sa mga Hentil.

At ang anghel na nakita kong nakatayo sa ibabaw ng dagat at sa ibabaw ng lupa ay itinaas ang kaniyang kamay patungo sa langit, at sumumpa sa pamamagitan niya na nabubuhay magpakailanman, na lumikha ng langit, at ng mga bagay na naroroon, at ng lupa, at ng mga bagay na naroroon, at ng dagat, at ng mga bagay na naroroon, na hindi na magkakaroon pa ng panahon; ngunit sa mga araw ng tinig ng ikapitong anghel, kapag siya'y magsisimula nang humudyat, ang hiwaga ng Diyos ay matatapos, ayon sa ipinahayag niya sa kaniyang mga lingkod na mga propeta. At ang tinig na aking narinig mula sa langit ay muling nagsalita sa akin, na nagsasabi, Humayo ka at kunin mo ang munting aklat na nakabukas sa kamay ng anghel na nakatayo sa ibabaw ng dagat at sa ibabaw ng lupa.

At lumapit ako sa anghel, at sinabi ko sa kanya, Ibigay mo sa akin ang munting aklat. At sinabi niya sa akin, Kunin mo ito, at kainin mo; at magiging mapait sa iyong tiyan, ngunit sa iyong bibig ay magiging matamis na parang pulot. At kinuha ko ang munting aklat mula sa kamay ng anghel, at kinain ko; at sa aking bibig ay naging matamis na parang pulot; ngunit pagkakain ko nito, ang aking tiyan ay naging mapait. At sinabi niya sa akin, Dapat kang muling magpropesiya sa harap ng maraming bayan, bansa, wika, at hari. At may ibinigay sa akin na isang tambo na parang tungkod; at nakatayo ang anghel, na nagsasabi, Tumindig ka, at sukatin mo ang templo ng Diyos, at ang dambana, at ang mga sumasamba roon. Ngunit ang looban na nasa labas ng templo ay iwan mo, at huwag mo iyong sukatin; sapagkat ibinigay iyon sa mga Hentil; at ang banal na lungsod ay yuyurakan nila sa loob ng apatnapu't dalawang buwan. Pahayag 10:5–11:2.

Ang templong dapat sukatin ni Juan noong Oktubre 22, 1844, ay ang templong may mga sumasamba “doon.” Ang looban ay hindi isasama. Ang templong may isang dambana, na mayroon ding mga sumasamba roon, ay ang Dakong Banal ng makalangit na santuwaryo. May isang dambana sa looban, ngunit iyon ay hindi isasama, kaya't ang tanging iba pang dambana sa santuwaryo ng Diyos ay ang dambana ng kamangyan na nasa Dakong Banal. Sa pagdating ng ikatlong anghel noong 1844, na naging tipo ng pagdating ng ikatlong anghel sa pasimula ng panahon ng pagtatatak noong Setyembre 11, 2001, ang templo ay binubuo lamang ng dalawang dako.

Ang Banal na Dako ay naging sagisag ng Iglesia, na tinutukoy ni Pablo bilang ang katawan, at ang Kabanal-banalang Dako ay naging sagisag ng ulo ng katawan. Ang Banal na Dako ay sagisag ng sangkatauhan, at ang Kabanal-banalang Dako ay sagisag ng pagka-Diyos. Ang dambana, at ang usok na umakyat mula sa dambana, na pumailanlang at pumasok sa Kabanal-banalang Dako, ay kumakatawan sa punto ng ugnayan ng sangkatauhan at ng pagka-Diyos. Ang sangkatauhan ay makapapasok lamang sa Kabanal-banalang Dako sa pamamagitan ng pananampalataya, ngunit ang karanasan ng mga tapat ay nasa Banal na Dako.

Doon ay nararapat nilang kainin ang Salita ng Diyos, gaya ng kinakatawan ng mga tinapay sa ibabaw ng mesa ng tinapay na handog. Doon ay nararapat na lumiwanag ang kanilang ilaw sa harap ng mga tao, at luwalhatiin ang kanilang Amang nasa langit, gaya ng kinakatawan ng pitong-sangang kandelerero, na, ayon sa ipinabatid sa atin, ay kumakatawan sa Iglesia. Doon ay nararapat silang makipag-ugnayan sa Pagka-Diyos, samantalang ang kanilang mga panalangin ay umaakyat, kalakip ang mga merito ni Cristo, hanggang sa mismong presensya ng Diyos.

Mula noong 1798 hanggang 1844, ibinangon ng Arkitekto ng Templo ang isang templo ng sangkatauhan na nilayon Niyang pag-isahin sa Kanyang templo ng pagka-Diyos, ngunit naghimagsik ang sangkatauhan. Pagsapit ng 2001, muli Niyang ibinabangon ang templo ng sangkatauhan, na kinakatawan ng isandaang apatnapu't apat na libo. Ayon kay Ezekiel, si "Haring David" ay maghahari sa bayan, na binabago mula sa isang libis ng mga Laodiceanong buto na patay at tuyo tungo sa isang makapangyarihang hukbong itinataas bilang isang watawat sa pagdating ng nalalapit na batas sa Linggo.

Ang timog na kaharian ng Juda ang kinalalagyan ng kabiserang lungsod na Jerusalem, at ang bansang iyon, ang hari nito, at ang kabisera nito ay kumakatawan sa “ulo.” Tiyak na kung kayo’y sasampalataya, kayo’y matatag. Sa ugnayan ng hilaga at timog na mga kaharian, ang Juda ang “ulo”; doon naroroon ang kabisera, at iyon ang lungsod na pinili ng Panginoon upang ilagay ang Kanyang pangalan. Ang hilagang kaharian ang “katawan.” Dahil sa pagtalikod ni Solomon, nagbangon ang Panginoon ng mga kaaway laban kay Solomon. Isa sa mga kaaway na iyon ay si Jeroboam, na naging unang hari ng nahating hilagang kaharian ng Israel.

At si Jeroboam na anak ni Nebat, isang Epratita mula sa Zereda, lingkod ni Solomon, na ang pangalan ng kaniyang ina ay Zeruah, isang babaing balo, siya man ay nagtaas ng kaniyang kamay laban sa hari. At ito ang dahilan kung bakit nagtaas siya ng kaniyang kamay laban sa hari: ipinatayo ni Solomon ang Millo, at kinumpuni ang mga sira ng lungsod ni David na kaniyang ama. At ang lalaking si Jeroboam ay isang makapangyarihan at magiting na lalaki; at nang makita ni Solomon na ang kabataang lalaki ay masipag, ginawa niya siyang tagapamahala sa lahat ng gawain ng sambahayan ni Jose. At nangyari sa panahong yaon, nang lumabas si Jeroboam mula sa Jerusalem, na nasumpungan siya sa daan ng propetang si Ahijah na Shilonita; at siya ay may suot na bagong kasuotan; at silang dalawa lamang ang nasa parang: At hinawakan ni Ahijah ang bagong kasuotang nasa kaniya, at pinunit iyon sa labindalawang piraso: At sinabi niya kay Jeroboam, Kunin mo ang sampung piraso: sapagkat ganito ang sabi ng Panginoon, ang Diyos ng Israel: Narito, aking pupunitin ang kaharian mula sa kamay ni Solomon, at ibibigay ko sa iyo ang sampung lipi: (Ngunit magkakaroon siya ng isang lipi alang-alang sa aking lingkod na si David, at alang-alang sa Jerusalem, ang lungsod na aking pinili mula sa lahat ng mga lipi ng Israel:)

Sapagkat tinalikdan nila ako, at sinamba si Ashtoreth, ang diyosa ng mga Zidonio, si Chemosh, ang diyos ng mga Moabita, at si Milcom, ang diyos ng mga anak ni Ammon, at hindi lumakad sa aking mga daan, upang gawin ang matuwid sa aking paningin at ingatan ang aking mga palatuntunan at ang aking mga kahatulan, gaya ng ginawa ni David na kaniyang ama. Gayunma’y hindi ko aalisin sa kaniyang kamay ang buong kaharian; kundi gagawin ko siyang pinuno sa lahat ng mga araw ng kaniyang buhay, alang-alang kay David na aking lingkod, na aking pinili, sapagkat kaniyang iningatan ang aking mga utos at ang aking mga palatuntunan. Ngunit kukunin ko ang kaharian mula sa kamay ng kaniyang anak, at ibibigay ko ito sa iyo, ang sampung lipi. At sa kaniyang anak ay magbibigay ako ng isang lipi, upang si David na aking lingkod ay magkaroon ng ilawan kailanman sa harap ko sa Jerusalem, ang lungsod na aking pinili upang ilagay ko roon ang aking pangalan. 1 Mga Hari 11:26-36.

Ang bansang nalikha nang pinagdugtong ni Ezekiel ang dalawang patpat ay dapat magkaroon ng "David" bilang hari, at si David ay naghari sa Jerusalem, na siyang kabiserang lungsod kung saan pinili ng Diyos na ilagay ang Kanyang pangalan. Ang sampung lipi sa hilaga ay sagisag ng katawan, at ang Jerusalem ay sagisag ng ulo. Dahil sa mga kasalanan ni Manases, ang Juda ay dinala sa pagkabiha sa Babilonia noong 677 BC, sa gayo’y nagsimula ang pagkakatapang ng "pitong panahon" laban sa katimugang kaharian. Noong panahong iyon, itinakwil ng Panginoon ang Jerusalem.

Gayunma'y hindi tumalikod ang Panginoon mula sa bagsik ng kaniyang malaking poot, na dahil dito ay nag-alab ang kaniyang galit laban sa Juda, dahil sa lahat ng pagpapagalit na ipinagalit sa kaniya ni Manases. At sinabi ng Panginoon, Aalisin ko rin ang Juda sa harap ng aking mukha, gaya ng aking inalis ang Israel, at itatakwil ko ang lungsod na ito, ang Jerusalem, na aking pinili, at ang bahay na tungkol dito'y sinabi ko, Ang aking pangalan ay tatahan doon. 2 Hari 23:26, 27.

Doon sa "bahay" sa Jerusalem Niya piniling ilagay ang Kanyang pangalan, at ang lungsod at ang bahay ay itinakwil, ngunit may pangakong ipinahayag ni Zacarias na muling pipiliin ng Panginoon ang Jerusalem.

Nang magkagayo'y sumagot ang anghel ng Panginoon at nagsabi, O Panginoon ng mga hukbo, hanggang kailan mo hindi kaaawaan ang Jerusalem at ang mga bayan ng Juda, na iyong pinootan nitong pitumpung taon? At sinagot ng Panginoon ang anghel na nakipag-usap sa akin ng mga mabubuting salita at mga salitang umaaliw. Kaya't ang anghel na nakipag-usap sa akin ay nagsabi sa akin, Humiyaw ka, na sinasabi, Ganito ang sabi ng Panginoon ng mga hukbo: Ako'y may matinding paninibugho para sa Jerusalem at para sa Sion. At lubha akong nagagalit laban sa mga bansa na nasa katiwasayan; sapagkat kakaunti lamang ang aking poot, ngunit kanilang pinalala ang kapighatian. Kaya't ganito ang sabi ng Panginoon: Ako'y bumalik sa Jerusalem na may mga kahabagan; ang aking bahay ay itatayo roon, sabi ng Panginoon ng mga hukbo, at isang panukat na pisi ay iuunat sa ibabaw ng Jerusalem.

Humiyaw ka pa, na sinasabi, Ganito ang sabi ng Panginoon ng mga hukbo: Ang Aking mga lungsod, sa pamamagitan ng kasaganaan, ay muling lalaganap; at aaliwin pa ng Panginoon ang Sion, at muli Niyang pipiliin ang Jerusalem. Pagkatapos, itinaas ko ang aking mga mata at tumingin, at narito, apat na sungay. At sinabi ko sa anghel na nakikipag-usap sa akin, Ano ang mga ito? At sinagot niya ako, Ito ang mga sungay na nagpangalat sa Juda, Israel, at Jerusalem. At ipinakita sa akin ng Panginoon ang apat na anluwagi. At sinabi ko, Ano ang kanilang pakay sa pagparito? At nagsalita siya, na nagsasabi, Ito ang mga sungay na nagpangalat sa Juda, hanggang sa walang sinuman ang makapagtaas ng kaniyang ulo; ngunit ang mga ito ay naparito upang sindakin sila, upang ibagsak ang mga sungay ng mga Hentil, na itinaas ang kanilang sungay laban sa lupain ng Juda upang ito'y pangalatin.

Muling itinaas ko ang aking mga mata at tumingin, at narito, isang lalaki na may pising panukat sa kaniyang kamay. At sinabi ko, Saan ka paroroon? At sinabi niya sa akin, Upang sukatin ang Jerusalem, upang tingnan kung ano ang lapad nito at kung ano ang haba nito. At, narito, ang anghel na nakikipag-usap sa akin ay lumabas, at may isa pang anghel na lumabas upang salubungin siya, at sinabi sa kaniya, Tumakbo ka, sabihin mo sa binatang ito: Ang Jerusalem ay tatahanan na gaya ng mga bayan na walang pader, dahil sa karamihan ng mga tao at mga hayop na naroroon. Sapagkat ako, sabi ng Panginoon, ay magiging isang pader na apoy sa palibot niya, at ako ang magiging kaluwalhatian sa gitna niya. Hoy, hoy, lumabas kayo, at tumakas kayo mula sa lupain sa hilaga, sabi ng Panginoon; sapagkat ikinalat ko kayo na gaya ng apat na hangin ng langit, sabi ng Panginoon. Iligtas mo ang iyong sarili, O Sion, ikaw na nananahan kasama ng anak na babae ng Babilonia. Sapagkat ganito ang sabi ng Panginoon ng mga hukbo: Pagkaraan ng kaluwalhatian ay sinugo niya ako sa mga bansang nanamsam sa

inyo; sapagkat ang humihipo sa inyo ay humihipo sa balintataw ng kaniyang mata.

Sapagkat, narito, iwawasiwas ko ang aking kamay laban sa kanila, at sila'y magiging samsam ng kanilang mga alipin; at malalaman ninyo na ang Panginoon ng mga hukbo ang nagsugo sa akin. Umawit ka at magalak, O anak na babae ng Sion; sapagkat, narito, ako'y dumarating, at ako'y mananahan sa gitna mo, sabi ng Panginoon. At maraming bansa ang makikipisan sa Panginoon sa araw na yaon, at sila'y magiging aking bayan; at ako'y mananahan sa gitna mo, at malalaman mo na ang Panginoon ng mga hukbo ang nagsugo sa akin sa iyo. At aariin ng Panginoon ang Juda, ang kaniyang bahagi, sa banal na lupain, at muli niyang pipiliin ang Jerusalem. Tumahimik, O lahat ng laman, sa harap ng Panginoon; sapagkat siya'y bumangon mula sa kaniyang banal na tahanan. Zacarias 1:12-2:13.

Ang mga pangako ng Panginoon na muli Niyang pipiliin ang Jerusalem ay natupad nang muling itinayo ng sinaunang Israel ang Jerusalem matapos ang kanilang pagkabihag sa Babilonia, ngunit higit na nagsasalita ang mga propeta tungkol sa mga huling araw kaysa sa mga araw na kanilang kinabuhayan. Ang Panginoon ay “bumangon mula sa Kaniyang banal na templo,” noong ika-22 ng Oktubre, 1844, nang Siya ay bumangon at lumipat mula sa Banal na Dako tungo sa Kabanal-banalang Dako, na sa panahong iyon ang “lahat ng laman” ay dapat na “tumahimik” sa harap ng Panginoon, sapagkat dumating na ang antitipikal na Araw ng Pagbabayad-sala, alinsunod sa Habakkuk TWO-TWENTY.

Nguni't ang Panginoon ay nasa kaniyang banal na templo: tumahimik ang buong lupa sa harap niya. Habakuk 2:20.

Noong panahong iyon, si Juan sa kabanata labing-isa ng Apocalipsis ay inutusang sukatin ang templo, na nasaksihan ni Zacarias nang “itaas niyang muli ang kaniyang mga mata, at tumingin; at, narito, isang lalaki na may panukat na pisi sa kaniyang kamay.” Pagkatapos ay sinabi ni Zacarias, “Saan ka paroroon?” At sinabi ni Juan kay Zacarias, “Upang sukatin ang Jerusalem, upang makita kung gaano ang lapad nito, at kung gaano ang haba nito.” Ang kasaysayan ng muling pagtatayo ng Jerusalem matapos ang pitumpung taong pagkabihag, at ang kasaysayang nagsimula noong 1798 ngunit nagtapos sa paghihimagsik nang dumating ang ikatlong anghel noong 1844, ay kapwa tumutukoy sa gawaing nagsimula noong Setyembre 11, 2001.

Ang kahariang nasa timog, ang lungsod ng Jerusalem, at si Haring David ay pawang ang "ulo" kung saan mahahayag ang katangian ng Diyos. Ang kahariang nasa hilaga ay kumakatawan sa "katawan", at nang ipasiya ng Panginoon na muling "mahabagin sa Jerusalem" at "aliwin siya" at muling "piliin siya", tinutukoy Niya ang paglalagay ng tatak sa isandaang apatnapu't apat na libo, na kinabibilangan ng pagkakasugpong ng mga patay na tuyong buto ng Laodicea, at pagkatapos noon ang pagkabuhay na muli ng mga butong iyon upang maging isang makapangyarihang hukbo.

Ang gawaing iyon ay inilalarawan sa Ezekiel kabanata tatlumpu't pito, at ito'y kinakatawan ng hilagang at timog na mga kaharian, na nagbibigay ng isang pagtutulad sa gawaing pagtupad sa pangako ng tipan na isulat Niya ang Kanyang kautusan sa mga puso at isipan ng isang daan at apatnapu't apat na libo. Sa dalawang patpat, isa, at isa lamang, ang tinutukoy bilang ulo; at kung ikaw ay mananampalataya, kung nakakatanaw ang iyong mga mata at nakauunawa ang iyong mga

tainga, ito'y tumutukoy sa kabilang patpat bilang katawan.

Ipagpapatuloy natin ang pag-aaral na ito sa susunod na artikulo.

Sa pundasyong inilatag mismo ni Cristo, itinayo ng mga apostol ang Iglesia ng Diyos. Sa Kasulatan, ang larawan ng pagtatayo ng isang templo ay madalas gamitin upang ilarawan ang pagtatayo ng Iglesia. Tinukoy ni Zacarias si Cristo bilang ang Sanga na magtatayo ng templo ng Panginoon. Binanggit niya ang mga Hentil bilang mga tutulong sa gawain: “Ang mga taga-malayo ay darating at magtatayo sa templo ng Panginoon;” at ipinahayag ni Isaias, “Itatayo ng mga anak ng taga-ibang lupa ang iyong mga kuta.” Zacarias 6:12, 15; Isaias 60:10.

Sa pagsulat hinggil sa pagtatayo ng templong ito, wika ni Pedro, “Na sa kaniya kayo’y lumalapit—sa batong buháy na tunay na itinakwil ng mga tao, datapwa’t hinirang ng Diyos at mahalaga—kayo rin naman, na gaya ng mga batong buháy, ay itinatayong isang espirituwal na bahay, isang banal na pagkasaserdote, upang maghandog ng mga haing espirituwal na kalugud-lugod sa Diyos sa pamamagitan ni Jesucristo.” 1 Pedro 2:4, 5.

Sa pook-pinagkukuhaan ng bato sa daigdig ng mga Judio at ng mga Hentil ay nagsipagpagal ang mga apostol, na naglalabas ng mga batong ilalatag sa ibabaw ng saligan. Sa kaniyang sulat sa mga mananampalataya sa Efeso, sinabi ni Pablo, “Kaya nga hindi na kayo mga taga-ibang-lugar at mga dayuhan, kundi kababayan ng mga banal, at kabilang sa sambahayan ng Diyos; at itinayo sa ibabaw ng saligan ng mga apostol at ng mga propeta, na si Jesucristo mismo ang Pangulong Bato sa Panulok; na sa Kaniya ang buong gusali na maayos na pinag-ugnay-ugnay ay lumalago tungo sa isang banal na templo sa Panginoon; na sa Kaniya rin kayo ay itinatayong magkakasama upang maging isang tahanan ng Diyos sa pamamagitan ng Espiritu.” Efeso 2:19-22.

At sa mga taga-Corinto'y sumulat siya: 'Ayon sa biyaya ng Diyos na ipinagkaloob sa akin, bilang isang marunong na punong tagapagtayo, naitatag ko ang saligan, at may iba namang nagtatayo sa ibabaw niyon. Ngunit mag-ingat ang bawat isa kung paano siya nagtatayo sa ibabaw niyon. Sapagkat walang makapaglilagay ng ibang saligan maliban sa naitatag na, na si Jesucristo. Ngayon, kung may sinumang magtayo sa ibabaw ng saligang ito ng ginto, pilak, mga mahalagang bato, kahoy, dayami, ipa; ang gawa ng bawat isa ay mahahayag: sapagkat ipahahayag ito ng araw, sapagkat ito'y mahahayag sa pamamagitan ng apoy; at susubukin ng apoy ang gawa ng bawat isa kung anong uri ito.' 1 Corinto 3:10-13.

Nagtayo ang mga apostol sa isang matatag na saligan, ang mismong Batong Walang Hanggan. Sa saligang ito dinala nila ang mga batong tinibag nila mula sa sanlibutan. Hindi walang hadlang ang pagpapagal ng mga tagapagtayo. Lubhang napahirap ang kanilang gawain dahil sa pagsalungat ng mga kaaway ni Cristo. Kinailangan nilang makipagtunggali laban sa pagkapanatiko, pagkiling, at pagkapoot ng mga nagtatayo sa maling saligan. Marami sa mga nagpagal bilang mga tagapagtayo ng iglesya ay maihahalintulad sa mga tagapagtayo ng pader sa kapanahunan ni Nehemias, na tungkol sa kanila'y nasusulat: “Ang mga nagtatayo sa pader, at ang mga may pasan, kasama yaong mga nagkakarga, bawat isa, sa isang kamay ay gumagawa sa gawain, at sa kabilang kamay ay may hawak na sandata.” Nehemias 4:17. Acts of the Apostles, 595-597.